

Pieczętka szkoły

Kod ucznia	Suma punktów
------------	--------------

Nazwisko i imię ucznia.....

KONKURS GEOGRAFICZNY
DLA UCZNIÓW GIMNAZJUM
WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO
W ROKU SZKOLNYM 2018/2019
ETAP SZKOLNY

Instrukcja dla ucznia:

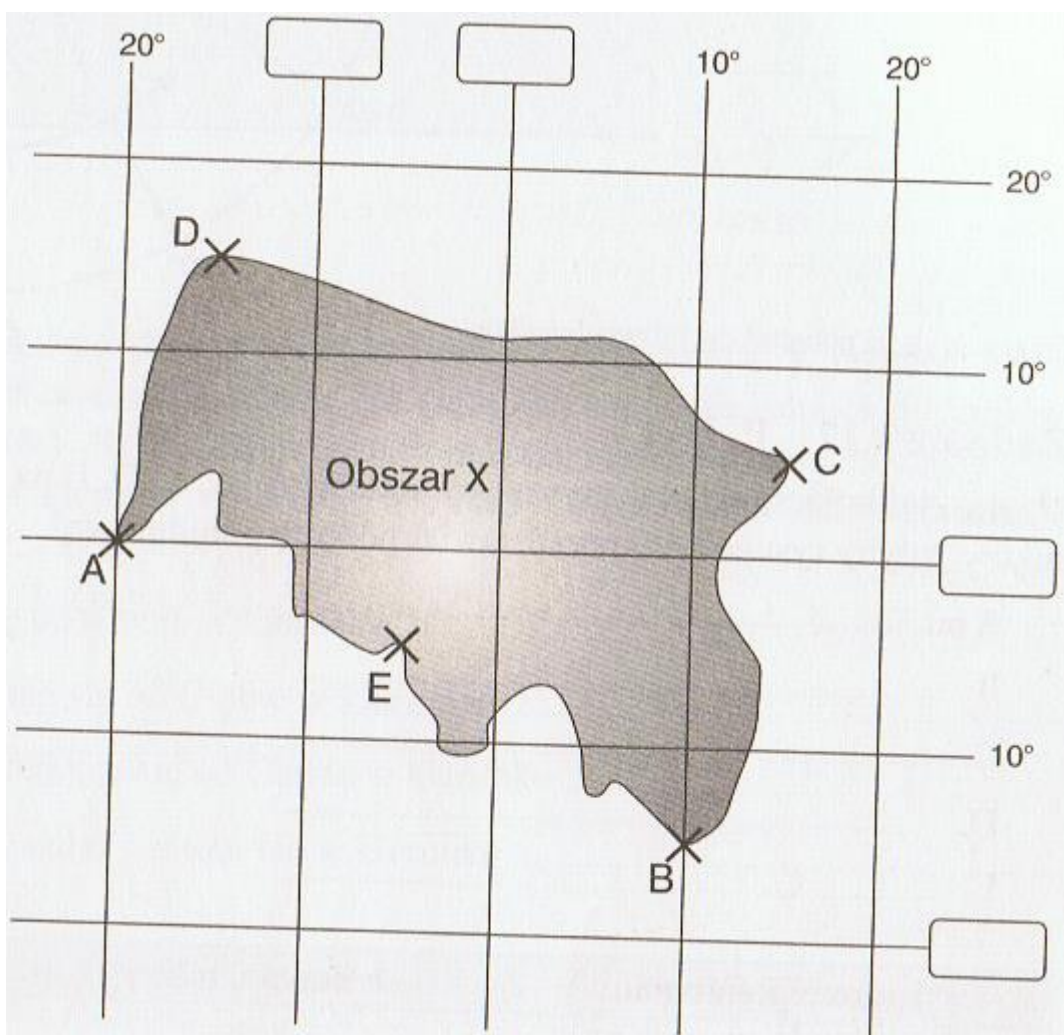
- Test konkursowy zawiera **22** zadań. Na ich rozwiązanie masz **60** minut.
- Możesz uzyskać maksymalnie **60** punktów.
- Możesz korzystać tylko z przyborów do pisania (pióra lub długopisu) oraz linijki lub ekierki.
- Pisz czytelnie.
- Odpowiadaj zgodnie z poleceniem, np. jeżeli masz skreślić, tzn., że masz skreślić, a nie podkreślić.
- Odpowiedzi udzielane ołówkiem nie będą oceniane.
- Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl symbolem „ X ”.
- Wyłącz telefon komórkowy i oddaj opiekunowi lub połóż w wyznaczonym przez Komisję miejscu.
- **Powodzenia!**

Zadanie 1. (0 - 6 pkt.)

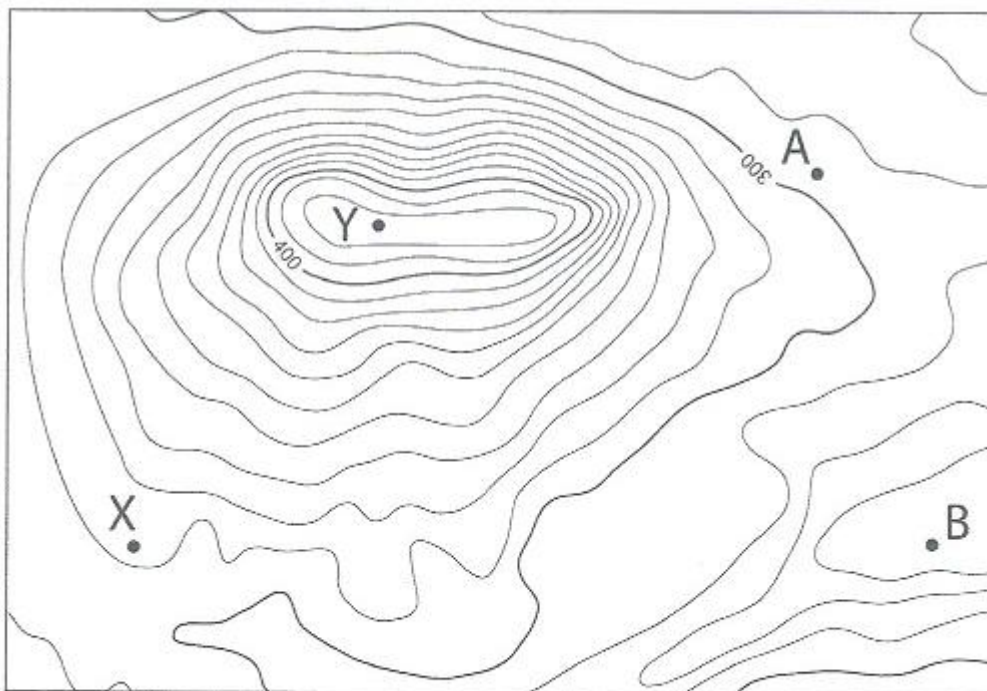
Uzupełnij tabelę wpisując długość i szerokość geograficzną wszystkich oznaczonych punktów oraz **oblicz** rozciągłość południkową i równoleżnikową w stopniach tego obszaru.

Punkty	Długość geograficzna	Szerokość geograficzna
A		
B		
C		
D		
E		
Rozciągłość południkowa w stopniach		
Rozciągłość równoleżnikowa w stopniach		

Miejsce na obliczenie rozciągłości:

Korzystając z zamieszczonej mapy poziomicowej wykonaj zadania od 2 – 4.

skala 1 : 25 000

Zadanie 2. (0 - 1 pkt.)

Zaznacz poprawne zakończenie zdania, wybierając właściwą odpowiedź spośród podanych.

Na mapie poziomicowej przedstawiono:

- A. wzniesienie
- B. kotlinę
- C. dolinę
- D. nie można określić

Zadanie 3. (0 - 2 pkt.)

W każdym zdaniu **skreśl** zbędne wyrazy tak, aby zdanie zawierało prawdziwe informacje.

- A. Punkt **A** znajduje się na wysokości *powyżej / poniżej* 300 m n.p.m.
- B. Przemierzając się z punktu **A** do punktu **B** należy udać się w kierunku *południowo wschodnim / południowo zachodnim*.

Zadanie 4. (0 - 1 pkt.)

Na zamieszczonej mapie odległość w linii prostej między punktami **X** oraz **Y** wynosi 5.3 cm. Ile wynosi odległość w linii prostej między tymi punktami w terenie?

Zaznacz poprawną odpowiedź.

- A. 13,25 km
- B. 132,5 m
- C. 132,5 km
- D. 1,325 km

Zadanie 5. (0 - 1 pkt.)

Wybierz poprawną odpowiedź, wybierając spośród niżej wymienionych i **wpisz** poniżej.

Plan miasta .....

- A. jest mapą przeglądową
- B. jest mapą topograficzną
- C. jest mapą tematyczną
- D. nie jest mapą

Zadanie 6. (0 - 4 pkt.)

Oceń prawdziwość informacji podanej w każdym zdaniu. Zaznacz **P** , jeśli zdanie zawiera prawdziwe informacje lub **F** - jeśli informacje są fałszywe.

Uwaga: Zakreśl kółkiem właściwą literę.

Zdania		Ocena: P/F	
A.	Krzysztof Kolumb udowodnił kulisty kształt Ziemi.	P	F
B.	Nachylenie osi ziemskiej do orbity jest skutkiem ruchu obiegowego.	P	F
C.	Następstwo dnia i nocy jest skutkiem ruchu obrotowego Ziemi.	P	F
D.	W Polsce w najdłuższym dniu w roku Słońce góruje w zenicie.	P	F

Zadanie 7. (0 - 3 pkt.)

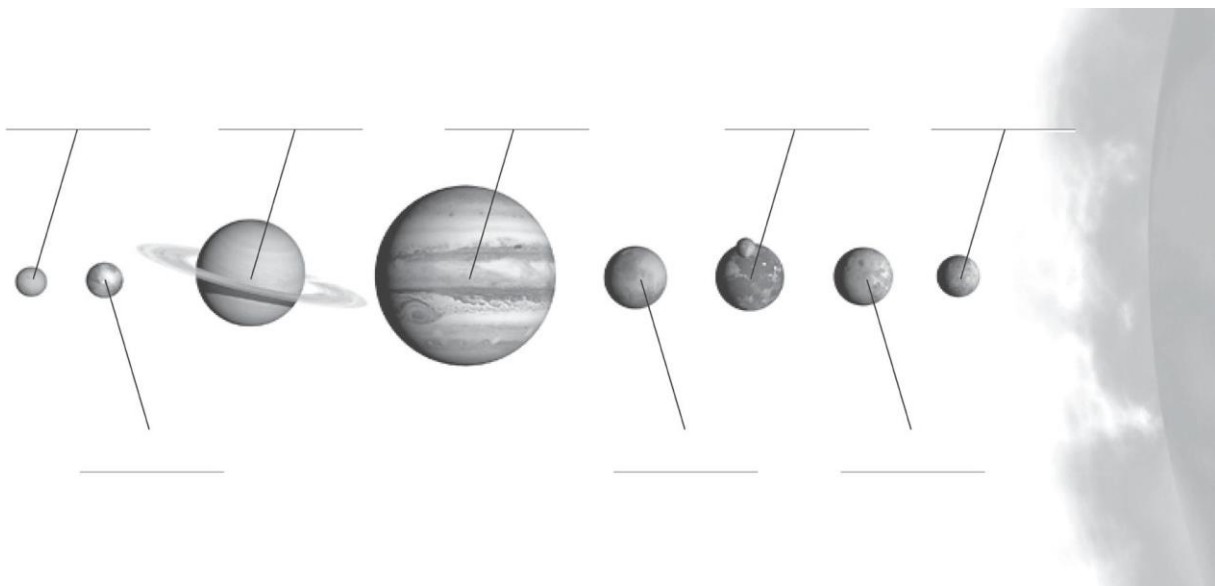
W każdej z podanych par skal **podkreśl** skalę większą.

- A.   1:1 000 000   1:10 000
 B.   1:125 000   1:250 000
 C.   1:2 000 000   1:20 000

Zadanie 8. (0 - 1 pkt.)

Uzupełnij opis rysunku.

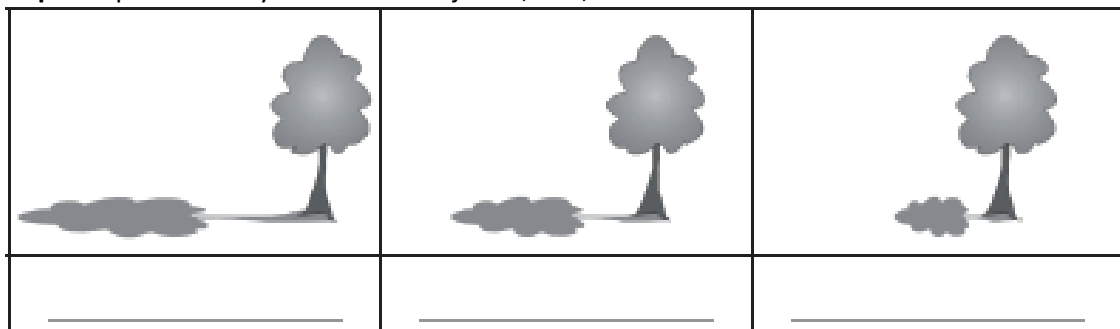
Wpisz na schemacie w wyznaczonych miejscach nazwy planet.

Zadanie 9. (0 - 1 pkt.)

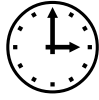
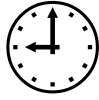
Na rysunkach przedstawiono cień rzucany przez przedmioty w południe słoneczne w pierwszych dniach astronomicznych pór roku w wybranej miejscowości położonej na 50° N.

Podpisz odpowiednio rysunki: wiosna i jesień, lato, zima.

Zadanie 10.(0 - 1 pkt.)

Przedstawione niżej zegary pokazują czas urzędowy w wybranych miastach świata. Wiedząc, że w Warszawie jest południe, ustł kolejność zegarów, **wpisując** oznaczenia literowe do odpowiednich kwadratów.

A. Moskwa
(56°N, 38°E)

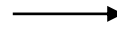
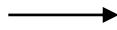
B. Nowy Jork
(41°N, 74°W)

C. Warszawa
(52°N, 21°E)

D. Sydney
(52°S, 21°E)

E. San Francisco
(34°S, 151°E)

(38°N, 122°W)

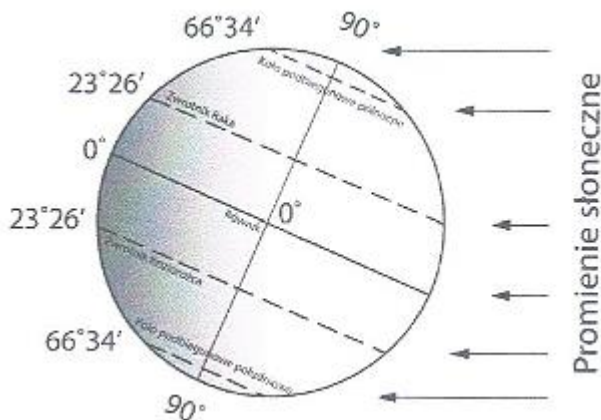

wcześniej   później

Zadanie 11.(0 - 2 pkt.)

Na rysunku przedstawiono oświetlenie Ziemi w pierwszym dniu jednej z astronomicznych pór roku.

Wykonaj polecenie **A** oraz **B**.

A. Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Na rysunku przedstawiono oświetlenie Ziemi w pierwszym dniu:

- a) wiosny
- b) lata
- c) jesieni
- d) zimy

B. Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

W dniu przedstawionym na rysunku Słońce góruje w zenicie na:

- a) równiku
- b) zwrotniku Raka
- c) zwrotniku Koziorożca
- d) kole podbiegunowym

Zadanie 12.(0 - 4 pkt.)

Na mapie zaznaczono ciemnoszarą barwą sześć wybranych państw europejskich.

Rozpoznaj państwa wybrane spośród zaznaczonych na mapie, do których odnoszą się poniższe opisy.
Wpisz do tabeli nazwy tych państw.

Lp.	Opis wyjazdów turystycznych Polaków	Nazwy państw
1.	Kraj wysoko rozwinięty do którego należą przybrzeżne archipelagi wysp – Szetlandy, Orkady, Hebrydy oraz wiele wysp położonych na wszystkich oceanach.	.....
2.	Kraj alpejski, miejsce narodzin twórcy popularnych walców - Jana Straussa. Ważną rolę w gospodarce tego kraju odgrywa turystyka. Korzystne warunki do rozwoju energetyki wodnej (70% energii elektrycznej pochodzi z hydroelektrowni).	.....
3.	Jeden z najatrakcyjniejszych turystycznie krajów świata, z licznymi zabytkami z różnych okresów historycznych. Znajduje się tu największa na świecie świątynia chrześcijańska.	.....
4.	Do tego państwa turyści najliczniej wyjeżdżają w celach rekreacyjnych na dalmackim wybrzeżumorza.	.....

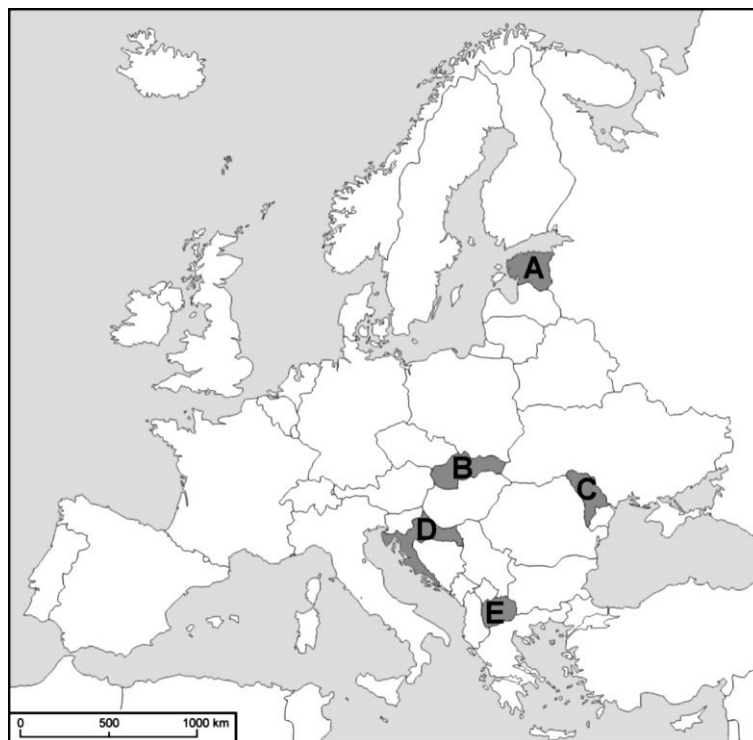
Zadanie 13.(0 - 3 pkt.)

Zaznacz poprawne dokończenie każdego zdania.

1.	Największym półwyspem na świecie jest	A. Półwysep Indyjski B. Półwysep Arabski
2.	Najgłębszym jeziorem na świecie jest	A. Bajkał B. Morze Kaspijskie
3.	Jezioro Aralskie jest jeziorem	A. słonym B. słodkim
4.	Sztuczny zbiornik wodny, który powstał dzięki wybudowaniu Tamy Trzech Przełomów znajduje się na rzece	A. Huang He B. Jangcy
5.	W Indiach narodził się	A. buddyzm B. islam
6.	Rzeką o reżimie deszczowym monsunowym jest	A. Eufrat B. Jangcy

Zadanie 14.(0 - 2 pkt.)

Na mapie politycznej Europy oznaczono literami wybrane państwa, które powstały z rozpadu państw federacyjnych w ostatniej dekadzie XX w.

W tabeli podano informacje dotyczące dwóch państw spośród zaznaczonych na mapie.

Wpisz do tabeli nazwy opisywanych państw i litery, którymi oznaczono ich położenie na mapie.

Lp.	Opis	Nazwa państwa	Oznaczenie literowe
1.	Państwo to powstało po rozpadzie Jugosławii. Od 2013 r. należy do Unii Europejskiej.		
2.	Państwo to powstało po rozpadzie Związku Radzieckiego. Jest członkiem NATO.		

Zadanie 15.(0 - 3 pkt.)

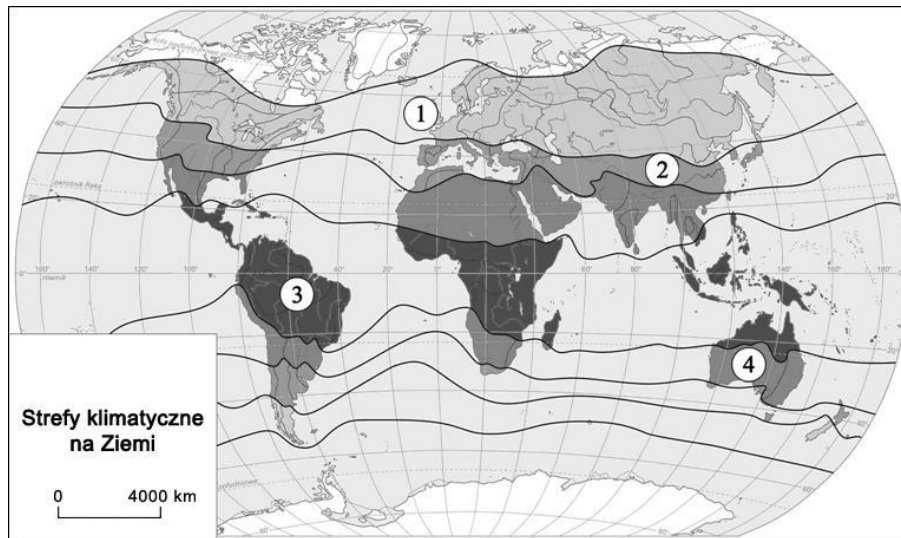
Przyporządkuj poniższym zdaniom (I, II, III), właściwy termin wymieniony w tabeli.

Uwaga: *Prawidłową odpowiedź podkreśl.*

	Zdanie	Termin
I	Przyjazd ludności i osiedlenie się w innym miejscu niż dotychczasowe określane jest jako...	A. imigracja B. emigracja
II	Procentowy udział ludności miejskiej w ogólnej liczbie ludności kraju (regionu) nazywany jest....	A. urbanizacją B. współczynnikiem urbanizacji
III	Liczba osób zamieszkujących 1 km ² powierzchni terenu to....	a. zasiedlenie b. gęstość zaludnienia

Zadanie 16.(0 - 4 pkt.)

Na mapie stref klimatycznych numerami 1– 4 oznaczono wybrane obszary.

Przyporządkuj każdemu z obszarów zaznaczonych na mapie właściwą strefę klimatyczną, typ klimatu oraz charakterystyczną cechę tego typu klimatu.

Wpisz do tabeli litery, którymi oznaczono właściwe informacje.

Strefa klimatów:

A. równikowych,   B. zwrotnikowych,   C. umiarkowanych,   D. podzwrotnikowych.

Typ klimatu:

E. morski,   F. wybitnie wilgotny,   G. kontynentalny skrajnie suchy.

Charakterystyczna cecha typu klimatu:

H. Bardzo mała roczna suma opadów oraz duże dobowe amplitudy temperatury powietrza.

I. Bardzo duża roczna suma opadów oraz bardzo mała roczna amplituda temperatury powietrza.

J. Duża roczna amplituda temperatury powietrza oraz mała roczna suma opadów z przewagą w półroczu letnim.

K. Mała roczna amplituda temperatury powietrza oraz całoroczne opady z przewagą w półroczu zimowym.

Numer obszaru na mapie	Strefa klimatów	Typ klimatu	Charakterystyczna cecha typu klimatu
1.			
2.			
3.			
4.			

Zadanie 17.(0 - 4 pkt.)

Uzupełnij tabelę, wpisując we właściwych miejscach nazwy odpowiedniego czynnika i procesu rzeźbotwórczego, które przyczyniły się do powstania wymienionych form rzeźby.

Procesy: erozja (lodowcowa, eoliczna, rzeczna), akumulacja (eoliczna, rzeczna, morska, lodowcowa).

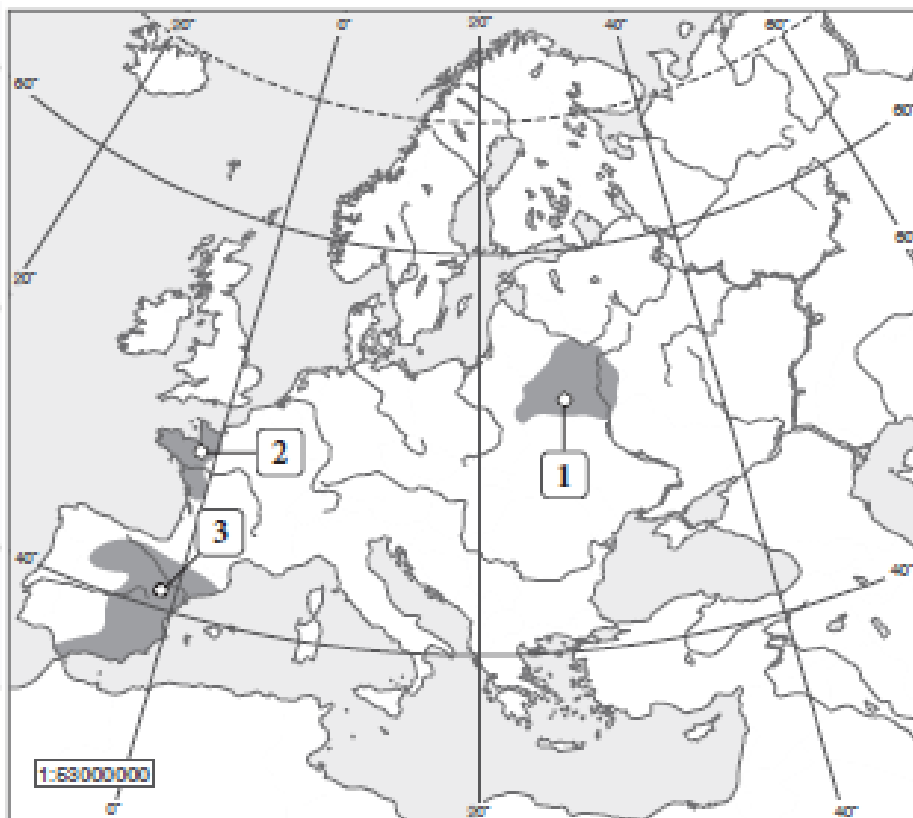
Czynniki: rzeka, wiatr, lodowiec, morze .

Formy rzeźby terenu	Czynnik rzeźbotwórczy tworzący formę terenu	Proces rzeźbotwórczy
delta		
dolina U-kształtna		
dolina V-kształtna		
wał moreny czołowej		

Zadanie 18. (0 - 4 pkt.)

Na mapie numerami 1–3 oznaczono wybrane obszary, na których dominują określone typy gleb.

- a) Przyporządkuj każdemu obszarowi dominujący typ gleby. **Wpisz** do tabeli właściwe nazwy gleb wybrane spośród podanych.

Gleby: bielnicowe, brunatne, cynamonowe, czarnoziemny

Obszar (numer na mapie)	Dominujący typ gleb
1	
2	
3	

- b) Przyporządkuj obszarom 1-3 dominujący rodzaj upraw. **Wpisz** do tabeli właściwą uprawę wybierając z spośród podanych.

Uprawy: oliwki, pszenica, żyto, ryż.

Obszar (numer na mapie)	Dominujący rodzaj upraw
1	
2	
3	

Zadanie 19.(0 - 3 pkt.)

Na mapie świata zaznaczono cyframi od 1 do 7 wybrane okręgi przemysłowe.

Wpisz do tabeli numer oznaczający lokalizację wybranych okręgów przemysłowych oraz surowce mineralne, wybierając z spośród podanych, które są w tym okręgu głównie eksploatowane.
Surowce mineralne: węgiel kamienny, rudy żelaza, rudy metali nieżelaznych, rudy miedzi i kobalt, ropa naftowa i gaz ziemny

Nazwa okręgu przemysłowego	Lokalizacja (numer na mapie)	Surowce mineralne
Shaba		
Uralski		
Damodar		

Zadanie 20.(0 - 2 pkt.)

Oceń prawdziwość informacji podanej w każdym zdaniu. **ZaznaczP** , jeśli zdanie zawiera prawdziwe informacje lub **F** - jeśli informacje są fałszywe.

Uwaga: Zakreśl kółkiem właściwą literę.

Gospodarka państw Bliskiego Wschodu opiera się na wydobyciu ropy naftowej	P	F
Największym producentem ropy naftowej na świecie są Zjednoczone Emiraty Arabskie	P	F
Jemen jest jednym z bogatszych państw bliskowschodnich	P	F
Na terenie państw bliskowschodnich występują lasy równikowe	P	F

Zadanie 21.(0 - 2 pkt.)

W tekście opisano zjawisko zanieczyszczenia powietrza, z którym borykają się mieszkańcy Chin, oraz działania podjęte w celu likwidacji tego problemu.

Pomiary zanieczyszczenia powietrza dokonane w Harbinie – 11-milionowym mieście Chin – wykazały, że stężenie szkodliwych drobnych cząstek w powietrzu 24-krotnie przekraczało poziom określany przez Światową Organizację Zdrowia jako bezpieczny dla zdrowia. Władze Harbinu poinformowały, że zamknięto szkoły, z ruchu wyłączono kilka autostrad, zawieszono loty z pobliskiego międzynarodowego portu lotniczego.

Władze Chin ogłosiły plan walki z zanieczyszczeniem powietrza w Pekinie i innych metropoliach kraju. Zakłada on zmniejszenie zużycia węgla, większe wydobycie gazu, wzrost produkcji energii atomowej oraz zakaz budowania nowych elektrowni węglowych na terenach otaczających największe miasta.

Na podstawie: www.infoswiat.com

a) Na podstawie tekstu lub własnej wiedzy **wymień** dwa problemy, z którymi borykają się mieszkańcy miast w Chinach wskutek zanieczyszczenia powietrza.

1. ....

.....

2. ....

.....

b) **Zaproponuj** przykład działania – inny niż przedstawiono w tekście – którego celem jest ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery.

.....

.....

Zadanie 22.(0 - 6 pkt.)

Rozwiąż krzyżówkę.

1. Czynniki rzeźbotwórczy, który głównie modeluje rzeźbę terenu na pustyniach.
2. Skała, z której można pozyskać (wycisnąć) ropę naftową.
3. Skała wulkaniczna wylewna powstała z zastygłej lawy.
4. Inaczej erozja spowodowana przez wiatr.
5. Proces geologiczny polegający na osadzaniu i gromadzeniu się luźnego materiału skalnego.
6. Inaczej ruchy górotwórcze.
7. Proces geologiczny, w wyniku którego skała traci swoją spistość.
8. Proces geologiczny polegający na niszczeniu brzegu morskiego przez fale morskie.
9. Forma terenu, w postaci wału odcinającego wody zatoki od pełnego morza, powstała w wyniku działalności prądów przybrzeżnych.

